

VŠĮ „Meno alchemija“
Įm. kodas 303189388
Užbliuvonių vs. 1, LT-29230, Anykščių raj.
Tel. nr. +370 621 22352
El. p. menoalchemija@gmail.com

AIŠKINAMASIS RAŠTAS DĖL SOCIALINIO VERSLO VEIKLŲ PLANAVIMO

2026 spalio 01 d.

VŠĮ „Meno alchemija“ formuoja ir vysto socialinio verslo modelį, kurio pagrindą sudaro profesionaliojo scenos meno, kultūros edukacijos ir bendruomeninių veiklų vykdymas Anykščių rajone. Nors socialinio verslo veiklos kaip atskira organizacijos veiklos kryptis šiuo metu dar tik formalizuojama ir planuojama sistemingai vykdyti, 2026 m. jau buvo įgyvendintos pirmosios veiklos, atitinkančios socialinio verslo principus ir kuriančios tiesioginį socialinį bei kultūrinį poveikį vietos bendruomenei.

Socialinio verslo veiklos vystomos kuriant nepriklausomą profesionaliojo scenos meno įstaigą – teatrą „Toli“, kurio veiklos koncentruojamos Anykščių rajone, Anykščių šilėlio ir Kurklių seniūnijos teritorijoje.

2026 m. Anykščių šilėlyje sukurtas ir pristatytas profesionaliojo teatro spektaklis „Pačios“. Spektaklis buvo kuriamas bendradarbiaujant su Staškūniškio kaimo bendruomene, Kurklių seniūnija, Anykščių raj. kultūros centru, Anykščių raj. savivaldybe ir vietos kaimų gyventojais. Kuriant spektaklį buvo renkama ir fiksuojama vietos kultūrinė atmintis – iš Kurklių seniūnijos vienkiemiuose gyvenančių vyresnio amžiaus moterų surinktos jų gyvenimo ir krašto istorijos, dainos, fotografijos, dokumentai bei kiti asmeninę ir bendruomeninę atmintį saugantys šaltiniai. Ši medžiaga tapo profesionalaus spektaklio dramaturginiu pagrindu. Tokiu būdu vietos gyventojų patirtys ir kultūrinė atmintis buvo ne tik užfiksuotos, bet ir tapo viešai pristatomo profesionaliojo meno kūrinio dalimi. Spektaklio kūrime ir atlikime kartu su kviestiniais profesionaliais menininkais taip pat dalyvauja Anykščių rajono tradicinių kanklių ansamblis „Laumakė“ ir kiti vietos muzikantai, grojantys vietos liaudies dainas akordeonu. Taip į profesionaliojo meno procesą buvo įtraukti rajono kultūros kūrėjai ir vietos kultūros tradicijos.

2026 m. Anykščių rajono kultūros ir švietimo įstaigose nemokamai buvo rodomas interaktyvus spektaklis „Myriop“. Tai sudarė palankias sąlygas pasiekti profesionaliojo scenos meno veiklas gyventojams, kurie dėl gyvenamosios vietos ar kitų aplinkybių turi ribotas galimybes lankytis profesionaliojo meno renginiuose.

Taip pat buvo organizuojami pjesės „Narvelis“ skaitymai gyvenamųjų namų kiemuose, susitikimai ir diskusijos su Anykščių rajono kaimų bendruomenėmis, kurių metu profesionalūs menininkai tiesiogiai bendravo su vietos gyventojais ir įtraukė juos į kultūrinį procesą. Taip pat 2026

VŠĮ „Meno alchemija“

Įm. kodas 303189388

Užbliuvonių vs. 1, LT-29230, Anykščių raj.

Tel. nr. +370 621 22352

El. p. menoalchemija@gmail.com

m. įgyvendinti keli kultūrinės edukacijos projektai, kuriuose profesionaliojo meno kūrėjai dirbo su vietos gyventojais, vaikais ir jaunimu.

VŠĮ „Meno alchemija“ taip pat prisidėjo prie Anykščių rajono tradicinių bendruomeninių švenčių – „Obuolinių“, „Bėk, bėk, žirgeli“, Anykščių raj. verslo apdovanojimų ceremonijos ir kitų kultūrinių renginių organizavimo bei įgyvendinimo.

Šios veiklos parodė, kad profesionalusis menas gali būti ne tik kultūros paslauga, teikiama regiono gyventojams, bet ir būdas telkti bendruomenę, išsaugoti vietos kultūrinę atmintį, suteikti žmonėms galimybę kurti ir aktyviai dalyvauti kultūriniame gyvenime.

Atsižvelgiant į 2026 m. įgyvendintų projektų patirtį, nuo 2027 m. numatoma šias veiklas sistemingai plėtoti ir vykdyti kaip nuoseklią socialinio verslo kryptį. Pagrindinės planuojamos veiklos:

- profesionalių teatro spektaklių ir kitų scenos meno projektų kūrimas ir pristatymas Anykščių rajone;
- nemokamų arba lengviau prieinamų kultūros renginių organizavimas vietos bendruomenėms;
- kultūros edukacijos ir kūrybinės laboratorijos vaikams, jaunimui ir suaugusiesiems;
- vietos gyventojų istorijų, patirčių ir kultūrinės atminties rinkimas bei integravimas į profesionaliojo meno kūrinį;
- dokumentinio kino ir kitų kūrybinių praktikų edukacija;
- vietos gyventojų ir bendruomenių įtraukimas į spektaklių, filmų ir kitų kultūros projektų kūrimo procesus;
- profesionalių menininkų ir vietos kultūros kūrėjų bendradarbiavimas;
- bendradarbiavimas su Anykščių rajono kultūros įstaigomis, bendruomenėmis, bibliotekomis, mokyklomis ir kitais vietos partneriais.

Vienas iš pagrindinių planuojamų testinių projektų – „Kurklių kūrybinė laboratorija“, kurioje profesionalūs menininkai kartu su vietos gyventojais rinks, dokumentuos ir kūrybiškai interpretuos vietos istorijas. Programoje numatomos istorijų rinkimo, teatro, dokumentinio kino ir kūrybinės edukacijos veiklos.

Pagrindinė planuojamų socialinio verslo veiklų tikslinė grupė – Anykščių rajono, ypač Kurklių seniūnijos ir aplinkinių gyvenviečių, gyventojai. Ypatingas dėmesys bus skiriamas vaikams ir jaunimui, vyresnio amžiaus žmonėms, kaimiškose vietovėse gyvenantiems žmonėms ir kitiems gyventojams, kurie dėl gyvenamosios vietos, finansinių ar kitų aplinkybių turi mažiau galimybių reguliariai dalyvauti profesionaliojo meno veiklose.

VŠĮ „Meno alchemija“ siekia, kad profesionalusis menas Anykščių rajone taptų ne vienkartinė kultūros paslauga, o nuolatinis bendruomenės gyvenimo ir bendradarbiavimo procesu. Siekiamas socialinis poveikis:

- didesnis profesionaliojo meno prieinamumas regiono gyventojams;
- aktyvesnis vietos bendruomenių dalyvavimas kultūriniame gyvenime;

VŠĮ „Meno alchemija“

Įm. kodas 303189388

Užbliuvonių vs. 1, LT-29230, Anykščių raj.

Tel. nr. +370 621 22352

El. p. menoalchemija@gmail.com

- vaikų ir jaunimo galimybių dalyvauti profesionaliojo meno ir kūrybinėse veiklose didinimas;
- vyresnio amžiaus žmonių patirčių ir vietos kultūrinės atminties išsaugojimas;
- vietos gyventojų įgalinimas tapti ne tik kultūros vartotojais, bet ir aktyviais kultūros kūrimo proceso dalyviais;
- vietos kultūros kūrėjų ir profesionalių menininkų bendradarbiavimo stiprinimas;
- bendruomeninių ryšių ir vietos tapatybės stiprinimas.

Komercinių renginių ir bilietų pajamos bus naudojamos organizacijos veiklai tęsti, profesionalių menininkų darbui apmokėti ir socialinį poveikį kuriančioms veikloms finansuoti. Dalį kultūrinių veiklų numatoma vykdyti nemokamai arba taikyti lengvatas vietos bendruomenių nariams.

2026 m. įgyvendintos veiklos yra pirmasis šio modelio etapas, o nuo 2027 m. numatoma jas konsoliduoti į nuoseklią ir ilgalaikę socialinio verslo veiklą. Ilgalaikėje perspektyvoje siekiama Anykščių rajone sukurti nuolat veikiančią profesionaliojo meno ir socialinės kultūros platformą, kuri prisidėtų prie regiono kultūrinio gyvenimo stiprinimo ir sudarytų sąlygas vietos žmonėms aktyviai dalyvauti kuriant savo krašto kultūrą.

VŠĮ „Meno alchemija“

direktorius Aleksandr Špilevoj